Programowanie obiektowe

dr Artur Bartoszewski Katedra Informatyki i teleinformatyki Uniwersytet Radomski

B

Metoda .toString()

W języku c# każda klasa posiada metodę .tuString(), która zwraca w postaci tekstowej dane przechowywane przez obiekt, lub też informuje do jakiej klasy należy obiekt jeżeli takich danych nie można sensownie wypisać.

Ponieważ posiadanie metody, która w prosty sposób poinformuje nas jaki jest aktualny stanu obiektu może być przydatne w trakcie wykładów nauczmy się taką metodę tworzyć.

Metoda .toString()


```
#include <sstream>
class Osoba
private:
     string imie;
     string nazwisko;
     int wiek;
public:
     string toString()
         stringstream bufor;
         bufor << imie << " " << nazwisko<< " " << wiek;</pre>
         return bufor.str();
};
```

WYKŁAD

dr Artur Bartoszewski Katedra Informatyki i teleinformatyki Uniwersytet Radomski

Przekazywanie do funkcji argumentów będących obiektami

Obiekt jest rozbudowaną wersją zmiennej.

Podobnie jak zmienne typu int czy double, każdy obiekt można przekazać do funkcji jako argument (mowa tu o funkcji z poza klasy, nie metodzie wchodzącej w skład klasy).

Przekazywanie obiektu przez wartość

Domyślnie przesyłamy obiekt przez wartość – czyli na potrzeby funkcji tworzona jest jego kopia (tak samo jak w przypadku zmienne prostej)

Uwaga: Jeśli obiekt jest duży, to proces kopiowania może trwać dłużej. Wielokrotne wysłanie przez wartość może wyraźnie wpływać na zwolnienie programu.


```
class Osoba
                                                       Przykład:
private:
   string imie;
                                                       Przekazywanie obiektu przez wartość
   string nazwisko;
   int wiek;
public:
   Osoba(string IMIE, string NAZWISKO, int WIEK) : imie(IMIE), nazwisko(NAZWISKO), wiek(WIEK) { }
   void setImie(string imie) { this->imie = imie; }
   void setNazwisko(string nazwisko) { this->nazwisko = nazwisko; }
   void setWiek(int wiek) { this->wiek = wiek; }
    string getImie() { return imie; }
    string getNazwisko() { return nazwisko; }
    int getWiek() { return wiek; }
   string toString()
        stringstream bufor;
        bufor << imie << " " << nazwisko<< " " << wiek;</pre>
       return bufor.str();
   ~0soba() { }
```



```
void RODO(Osoba temp);
int main()
    Osoba ktos("Jan", "Kowalski", 30);
    cout << "Przed zmiana:" << ktos.toString() << endl;</pre>
    RODO(ktos);
    cout << "Po zmianie:" << ktos.toString() << endl;</pre>
    return 0;
void RODO(Osoba temp)
    string s = temp.getNazwisko();
    for (int i = 1; i < s.length(); i++)
        s[i] = '*';
    temp.setNazwisko(s);
```

Obiekt klasy "Osoba" przekazujemy do funkcji "rodo()" wewnątrz której jest modyfikowany

Niestety nie zadziałało....


```
void RODO(Osoba temp)
{
    string s = temp.getNazwisko();
    for (int i = 1; i < s.length(); i++)
        s[i] = '*';
    temp.setNazwisko(s);
}</pre>
```

Należy pamiętać, że przekazując obiekt przez wartość wysyłamy do funkcji jego kopię, która jest usuwana z pamięci po zakończeniu funkcji.

Zmiany wprowadzone na kopii nie wpłyną na oryginał.

Przekazywanie obiektu przez referencję

Referencja jest drugą nazwą, "przezwiskiem" - nie przezwiskiem klasy, ale danego egzemplarza jej obiektu. Wysyłając taki egzemplarz obiektu do funkcji na zasadzie przesłania przez referencję - sprawiamy, że nie jest on kopiowany. Funkcja ma dostęp do oryginału.

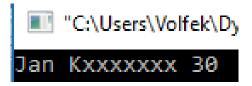


```
class Osoba
                                             Przekazywanie obiektu przez referencję -
private:
   string imie;
                                             przykład
   string nazwisko;
   int wiek;
public:
   Osoba(string IMIE, string NAZWISKO, int WIEK): imie(IMIE), nazwisko(NAZWISKO), wiek(WIEK) { }
    void setImie(string imie) { this->imie = imie; }
    void setNazwisko(string nazwisko) { this->nazwisko = nazwisko; }
    void setWiek(int wiek) { this->wiek = wiek; }
    string getImie() { return imie; }
    string getNazwisko() { return nazwisko; }
    int getWiek() { return wiek; }
   string toString()
        stringstream bufor;
        bufor << imie << " " << nazwisko<< " " << wiek;</pre>
                                                             Klasa wygląda dokładnie tak samo jak w
       return bufor.str();
                                                             poprzednim przykładzie
   ~Osoba() { }
```



```
void RODO(Osoba &temp);
int main()
   Osoba ktos("Jan", "Kowalski", 30);
    cout << "Przed zmiana:" << ktos.toString() << endl;</pre>
    RODO(ktos);
    cout << "Po zmianie:" << ktos.toString() << endl;</pre>
    return 0;
void RODO(Osoba &temp)
    string s = temp.getNazwisko();
    for (int i = 1; i < s.length(); i++)</pre>
        s[i] = '*';
    temp.setNazwisko(s);
```

Przekazujemy obiekt przez referencję – tym razem zadziała prawidłowo

Wywołanie konstruktora i destruktora obiektu przekazywanego wartość, przez referencję oraz Przez wskaźnik do obiektu utworzonego dynamicznie.

Sposób przekazywania obiektu do funkcji wpływa na sposób uruchamiania się konstruktora i destruktora obiektu. Przyjrzyjmy się temu zagadnieniu na przykładach


```
class Test
                                                                   Obiekt został przez przekazany
                                                                   przez wartość
public:
    Test() { cout << "Utworzono obiekt" << endl; }</pre>
    ~Test() { cout << "Usunieto obiekt" << endl; }
void funkcja(Test temp);
                                                                         W efekcie konstruktor obiektu
                                                                         uruchomiony został raz a
int main()
                                                                         destruktor 2 razy
    Test t1; // tworzenie objektu
    funkcja(t1); // kopiowanie - nie jest uruchamiany konstruktor
    return 0;
                                                           PS D:\PROGRAMOWANIE\2025\prog_ob> .\a.exe
                                                           Utworzono obiekt
void funkcja(Test temp)
                                                           Usunieto obiekt
                                                           Usunieto obiekt
```



```
class Test
                                                                   Obiekt został przez przekazany
                                                                   przez referencję
public:
    Test() { cout << "Utworzono obiekt" << endl; }</pre>
    ~Test() { cout << "Usunieto obiekt" << endl; }
void funkcja(Test &temp);
                                                                        W efekcie konstruktor i
                                                                        destruktor objektu
int main()
                                                                        uruchomiony zostały
                                                                        jednokrotnie
              // tworzenie objektu
    Test t1;
    funkcja(t1); // kopiowanie - nie jest uruchamiany konstruktor
    return 0;
                                                     PS D:\PROGRAMOWANIE\2025\prog_ob> .\a.exe
void funkcja(Test $temp)
                                                     Utworzono obiekt .
                                                     Usunieto obiekt
```



```
class Test
                                                                    Obiekt Utworzony został
                                                                    dynamicznie a do funkcji
public:
                                                                    przekazany został wskaźnik do
    Test() { cout << "Utworzono obiekt" << endl; }</pre>
                                                                    obiektu
    ~Test() { cout << "Usunieto obiekt" << endl; }
void funkcja(Test *temp);
                                                                          Podobnie jak w poprzednim
                                                                          przykładzie konstruktor i
int main()
                                                                         destruktor objektu
                                                                          uruchomiony zostały
    Test *t1 = new Test; // tworzenie obiektu - dynamiczne
                                                                         jednokrotnie
    funkcja(t1);
                          // przekazywanie wskaźnika
    delete t1;
    return 0;
                                                      PS D:\PROGRAMOWANIE\2025\prog_ob> .\a.exe
                                                      Utworzono obiekt
void funkcja(Test *temp)
                                                      Usunieto obiekt
```

B

Przekazywanie obiektów do funkcji

Przekazywanie obiektu przez wartość

- Przy wywołaniu funkcji następuje kopiowanie obiektu, co oznacza wywołanie konstruktora kopiującego – a takiego konstruktora w naszym przykładzie nie utworzyliśmy. Nauczymy się to robić na jednym z następnych wykładów.
- Po zakończeniu funkcji kopia obiektu jest niszczona, co powoduje wywołanie destruktora.

Przekazywanie obiektu przez referencję (&)

- Nie tworzy się kopia obiektu, więc nie wywołuje się dodatkowy konstruktor.
- Funkcja operuje na tym samym obiekcie, który został przekazany, a destrukcja następuje tylko raz
   gdy obiekt wyjdzie z zakresu, w którym został utworzony.

Przekazywanie obiektu przez wskaźnik (*) do obiektu utworzonego dynamicznie (new)

- Przekazujemy adres obiektu, więc nie wywołuje się dodatkowy konstruktor.
- Destrukcja obiektu nie następuje automatycznie należy jawnie wywołać delete, aby zwolnić pamięć i uruchomić destruktor.

WYKŁAD

dr Artur Bartoszewski Katedra Informatyki i teleinformatyki Uniwersytet Radomski

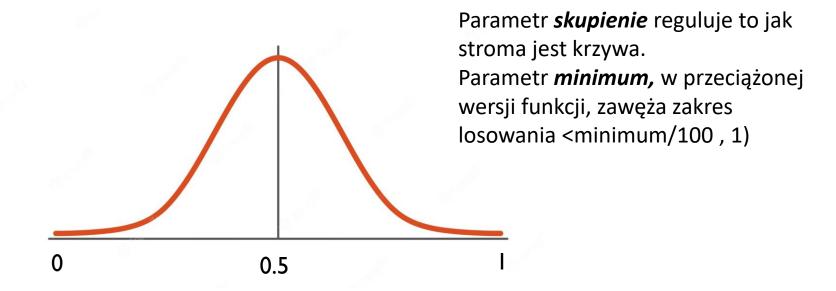
Mechanizm losujący

Będzie nam potrzebny w następnym wykładzie

Mechanizm losujący:

Dzięki zastąpieniu pojedynczego losowania średnią z wielu losowań uzyskamy rozkład wyników zbliżony do rozkładu normalnego (krzywej Gaussa)

Mechanizm losujący:

```
double procentGauss(int skupienie) // <0,1)</pre>
    double wynik = 0.0;
    for (int i = 0; i < skupienie; i++)</pre>
        wynik += rand() % 100;
    wynik /= skupienie;
    return wynik / 100.0;
double procentGauss(int minimum, int skupienie) // <minimum/100 , 1)</pre>
    double wynik = 0.0;
    for (int i = 0; i < skupienie; i++)</pre>
        wynik += rand() % (100 - minimum);
    wynik = wynik / skupienie + minimum;
    return wynik / 100.0;
                                               Pomocniczo, nasza klasa będzie
                                               posiadała 2 metody służące do
                                               losowania.
```


Mechanizm losujący:

```
double procentGauss(int skupienie) // <0,1)</pre>
    double wynik = 0.0;
    for (int i = 0; i < skupienie; i++)</pre>
        wynik += rand() % 100;
    wynik /= skupienie;
    return wynik / 100.0;
double procentGauss(int minimum, int skupienie) // <minimum/100 , 1)</pre>
    double wynik = 0.0;
    for (int i = 0; i < skupienie; i++)</pre>
        wynik += rand() % (100 - minimum);
    wynik = wynik / skupienie + minimum;
    return wynik / 100.0;
                                               Pomocniczo, nasza klasa będzie
                                               posiadała 2 metody służące do
                                               losowania.
```

WYKŁAD

dr Artur Bartoszewski Katedra Informatyki i teleinformatyki Uniwersytet Radomski

Przykład – powtórzenie dotychczasowych wiadomości

Przykład:

```
#include <iostream>
#include <cmath>
#include <sstream>
using namespace std;
class RownanieKwadratowe
private:
    double a, b, c;
    double delta, x1, x2;
    void liczDelta()
        delta = b * b - 4 * a * c;
```

- Nazwa klasy
- Nazwy metod
- Wywołania przez metody, innych metod w łasnej klasy

```
void liczPierwiastki()
```

```
if (a == 0)
    delta = 0;
    x1 = x2 = NAN; // Nie można dzielić przez zero
                                 Co to jest NAN?
else
                                 Objaśnienie na następnym slajdzie
    liczDelta();
    if (delta > 0)
        x1 = (-b - sqrt(delta)) / (2 * a);
        x2 = (-b + sqrt(delta)) / (2 * a);
    else if (delta == 0)
        x1 = -b / (2 * a);
        x2 = x1;
    else
        x1 = x2 = NAN; // Brak rozwiązań rzeczywistych
```

STAŁA NAN:

Stała NAN (ang. Not a Number) to specjalna wartość typu double, oznaczająca wynik nieokreślony lub nieprawidłowy w operacjach matematycznych.

- ✓ Reprezentuje niezdefiniowane wyniki, np. 0.0 / 0.0 lub sqrt(-1).
- ✓ Można jej używać do sygnalizowania błędów w obliczeniach.
- ✓ NAN nie jest równe nawet samemu sobie porównanie NAN == NAN zwraca false.

Przykład:

```
public:
    RownanieKwadratowe(double A, double B, double C):
a(A), b(B), c(C), delta(0), x1(0), x2(0)
    {
        liczPierwiastki();
    }
```

```
string toString()
      stringstream odp;
      if (a == 0)
          odp << "To nie jest równanie kwadratowe.\n";</pre>
      else if (delta > 0)
          odp << "x1 = " << x1 << endl
              << "x2 = " << x2 << endl;
      else if (delta == 0)
          odp << "x0 = " << x1 << endl;
      else
          odp << "Brak rozwiązań w zbiorze liczb rzeczywistych.\n";</pre>
      return odp.str();
```


Przykład:

```
double getDelta() { return delta; }
    double getX1() { return x1; }
    double getX2() { return x2; }
    bool rozwiazania() { return delta >= 0; }
    void setA(double A)
        a = A;
        liczPierwiastki();
    void setB(double B)
        b = B;
        liczPierwiastki();
    void setC(double C)
        c = C;
        liczPierwiastki();
};
```

Literatura:

W prezentacji wykorzystano przykłady i fragmenty:

- Grębosz J.: *Symfonia C++, Programowanie w języku C++ orientowane obiektowo*, Wydawnictwo Edition 2000.
- Jakubczyk K.: Turbo Pascal i Borland C++ Przykłady, Helion.

Warto zajrzeć także do:

- Sokół R.: Microsoft Visual Studio 2012 Programowanie w Ci C++, Helion.
- Kerninghan B. W., Ritchie D. M.: język ANSI C, Wydawnictwo Naukowo Techniczne.

Dla bardziej zaawansowanych:

- Grębosz J.: Pasja C++, Wydawnictwo Edition 2000.
- Meyers S.: *język C++ bardziej efektywnie*, Wydawnictwo Naukowo Techniczne